

JAARVERSLAG 2017

Stichting LOV

Jaarverslag 2017

Voorwoord

In 2017 is een vervolg gemaakt op een aantal projecten in opdracht van het gemeentelijke Actieprogramma Veilig Thuis, waarmee LOV in 2016 was gestart. Het gaat om de laagdrempelige aanpak van Schadelijke Traditionele Praktijken en het bespreekbaar maken van taboeonderwerpen.

Het jaar 2017 stond voor Stichting LOV, onder meer, in het teken van het verder bewandelen van de in 2016 ingeslagen weg: taalvrijwilligers weer een-op-een inzetten in de trajecten *Taal achter de Voordeur*. Juist daar waar de kracht van Stichting LOV ligt. Op een zeer laagdrempelige manier maken de vrijwilligers contact met geïsoleerd levende migranten die (nog) niet zelfstandig mee kunnen doen in de Rotterdamse samenleving. Zij durven dit niet of kunnen dit niet wegens een grote taalachterstand en een beperkte kennis van de Nederlandse samenleving of zij mogen dit niet wegens opgelegde belemmeringen vanuit culturele achtergronden, overtuigingen en tradities. Naast *Taal achter de Voordeur* stond 2017 tevens in het teken van groepstaallessen aan de buurtvaders op Zuid, het project Buurtvaders Betrokkenheid en groepstaallessen in de Essalam Moskee. Binnen de groepstaallessen was er volop aandacht voor de verbetering van de Nederlandse taalvaardigheid. En tevens voor het uitwisselen van ideeën en gedachten over mogelijke handelingsopties bij cultureel gebonden overtuigingen, die belemmerend kunnen zijn voor het volop meedoen in de Nederlandse samenleving.

Taal is een van de middelen die we gebruiken om te communiceren. Taal heb je nodig om mee te doen in de samenleving. Elkaar ontmoeten en elkaar ondersteunen bij de taalverbetering staan bij LOV centraal. De ontmoeting tussen de vrijwilliger en de deelnemer geeft beiden de gelegenheid kennis te maken met elkaars cultuur en leefomgeving. Migrantenvragen komen door de ontmoetingen (een-op-een-taallessen en groepstaallessen) uit hun sociale isolement en bouwen zo aan een (nieuw) sociaal netwerk. Ook bieden de taalontmoetingen kansen en mogelijkheden om met elkaar uit te wisselen hoe je in het leven staat en voor het opbouwen van persoonlijk empowerment.

Ook heeft LOV in 2017 in opdracht van het MO-cluster Taal gemeente Rotterdam het project *Goed Gevoel en Nederlands* uitgevoerd. Dit in samenwerking met Indigo Preventie. *Goed Gevoel en Nederlands* richt zich op de groep laaggeletterde migranten (mannen en vrouwen) met stress, spannings- en/of somberheidsklachten. Dit project is gericht op het bevorderen van de algemene gezondheidsvaardigheden en het vergroten van de kennis van het Nederlandse zorgsysteem.

Het LOV heeft in 2017 haar fundament weten te verstevigen onder datgene waar haar taalvrijwilligers goed in zijn: mensen verder helpen met de verbetering van de Nederlandse taalvaardigheid en het geven van zelfvertrouwen. Ook in 2017 beschikt LOV over daadkracht om nieuwe wegen te vinden voor het borgen van haar bestaansrecht.

Toch moeten we wederom constateren dat we de groeiende vraag naar taallessen niet adequaat kunnen beantwoorden. Dit is en blijft een grote uitdaging in de stad Rotterdam en voor Stichting LOV.

Wim de Kievit
bestuur Stichting LOV

Team LOV en Bestuur

In 2017 was één professionele kracht in deeltijd voor Stichting LOV werkzaam.

Het bestuur bestond eind 2017 uit:
Mevrouw A.J. Feenstra, voorzitter
De heer W.J. de Kievit, penningmeester
De heer A. Vermaat, secretaris

Projecten in 2017

Het gemeentelijke Actieprogramma Veilig Thuis gaf Stichting LOV de opdracht een traject uit te werken en uit te voeren voor de 'Laagdrempelige aanpak bespreekbaar maken Schadelijke Traditionele Praktijken en inzet Sleutelpersonen'. In 2016 is een traject uitgezet langs drie sporen. In 2017 is hieraan verder gewerkt.

Spoor 1: Buurtvaders betrokkenheid

Het lesprogramma *Buurtvaders betrokkenheid* is erop gericht de buurtveiligheid te verbeteren en de dialoog met elkaar aan te gaan. Juist de buurtvaders zijn namelijk de oren en ogen van de wijk. Het is van belang om aandacht te besteden aan de taalverbetering van de buurtvaders. Om die reden verzorgden NT2-docenten taallessen tijdens het traject. Tijdens de lessen is verder aandacht besteed aan de aspecten individuele meningsvorming versus de mening van de groep en persoonlijke empowerment. De buurtvaders zijn ook benaderd om zich aan te melden voor de training Sleutelpersonen 2018. Drie groepen van buurtvaders met Marokkaanse en Turkse afkomst hebben het traject *Buurtvaders betrokkenheid* gevolgd: Stichting Vader en Zoon Feijenoord, Atlas Groep en de groep Buurtpreventie Oleander.

conclusie

Stichting LOV concludeert dat de mannenemancipatie van de buurtvaders meer tijd en aandacht nodig heeft. Het is belangrijk om in hun behoefte van het verbeteren van hun Nederlandse taalvaardigheid te voorzien. Daarnaast is het van belang aandacht te besteden aan de thema's van inclusie: participatie, verbondenheid, wederkerigheid en erkenning.

advies

Stichting LOV stelt voor om een project aan te bieden met twee componenten. De eerste component is het verbeteren van de taalvaardigheid. Het tweede component bestaat uit het bespreken van mogelijke variaties in handelingsopties.

Spoor 2: Taal achter de Voordeur

Taal achter de Voordeur is een laagdrempelige manier om in contact te komen met geïsoleerd levende allochtone vrouwen. In 2017 koppelde Stichting LOV zestien taalvrijwilligers aan twintig deelnemers. De deelnemers kwamen onder andere uit Pakistan, Iran, Marokko, Curaçao, Irak, Turkije, Polen, Syrië, Portugal, Ecuador, Eritrea en Soedan. Er zijn koppelingen gemaakt in de volgende stadsdelen van de Rotterdam: Zuidplein, Prins Alexander, Delfshaven, Vreewijk, Hillesluis, Slinge, Rotterdam Centrum, Tarwewijk, Rotterdam Noord, Noordereiland / Kop van Zuid, Oude Noorden en Rotterdam West.

In totaal hebben 34 intakes plaatsgevonden met potentiële deelnemers van diverse culturele achtergronden en nationaliteiten. Vier geïnteresseerde vrouwen hebben we kunnen doorleiden naar een groepstaalles en een coachingstraject binnen samenwerkende stichtingen. Dit is vooral bedoeld om deze vrouwen te helpen bij het maken van de stap richting activiteiten buiten de deur en actief meedoen in de maatschappij.

We ontvingen veel aanvragen voor *Taal achter de Voordeur* van deelnemers die vooral op zoek zijn naar reguliere taallessen en deze lessen niet in de stad kunnen vinden. Dit zijn deelnemers die niet in aanmerking komen voor *Taal achter de Voordeur*. Dit betekent dat Stichting LOV streng moet selecteren bij dergelijke aanmeldingen. Stichting LOV had in 2017 de mogelijkheid deze aanvragen door te leiden naar:

- conversatielessen op de woensdagmiddag – zowel op locatie Noord als Zuid,
- de groepstaallessen van *Goed Gevoel en Nederlands* op diverse plekken in de stad (vijf groepen verdeeld over Noord en Zuid),
- overige taallessen in de buurthuizen en/of taalcafé's.

stagiaires

Na de zomervakantie zijn twee stagiaires binnen Stichting LOV begonnen met de ondersteuning van de koppelingen *Taal achter de Voordeur*. Beide dames spreken Arabisch, wat vaak helpt bij een eerste kennismakingsgesprek met een potentiële deelnemster.

advies

Taal is de sleutel om binnen te komen. Het advies van Stichting LOV is dan ook het aantal koppelingsmogelijkheden voor *Taal achter de Voordeur* te vergroten.

Taal achter de Voordeur is een laagdrempelige aanpak voor verborgen vrouwen die een extra steuntje in de rug heel goed kunnen gebruiken. Dit project bereikt vooral verborgen vrouwen in de eerste en soms tweede categorie. De kleine stapjes die gemaakt worden zijn zeer waardevol en erop gericht om het sociale isolement te verminderen dan wel op te heffen.

Nieuw spoor: Taal in de Ouderkamers op scholen

Stichting LOV begint in 2018 met de laagdrempelige aanpak via *Taal in de Ouderkamers op scholen*. Doel hiervan is om op een laagdrempelige manier in contact te komen met ouders en buurtbewoners, die het beste met hun kinderen en de buurt voor hebben. Ook deze trajecten zijn gericht op de kenmerken van inclusie: participatie, verbondenheid, wederkerigheid en erkenning.

Groepstaallessen in de Essalam Moskee

In het voorjaar van 2017 startte Stichting LOV met twee lesgroepen in de Essalam Moskee, begeleid door twee taalvrijwilligsters. Vóór de zomervakantie zijn de groepen samengevoegd. Met de imam van de Essalam Moskee vonden twee gesprekken plaats over de mogelijkheid taallessen te verzorgen voor jongere bezoekers van de moskee.

Project Goed Gevoel en Nederlands 2017

Samen met Indigo Preventie voerde Stichting LOV ook in 2017 het project *Goed Gevoel en Nederlands* uit. Het doel van dit project is om bij migrantenvrouwen en –mannen de taalvaardigheid te verbeteren en de kennis over de Nederlandse gezondheidszorg te vergroten. Tevens is het de bedoeling om de psychische gezondheidsvaardigheden van de deelnemers te verbeteren.

doelgroep

De doelgroep van het project *Goed Gevoel en Nederlands* betreft migrantenvrouwen en -mannen in de gebieden Noord, Feijenoord, IJsselmonde en Slinge. In deze gebieden zijn vijf groepscursussen gestart die elk 24 bijeenkomsten Goed Gevoel en Nederlands hebben gevolgd. De lessen zijn verzorgd door de taalvrijwilligers van Stichting LOV en tevens zijn acht lessen verzorgd door de preventiedeskundigen van Indigo Preventie. Van de 98 aanmeldingen zijn tachtig deelnemers in september 2017 gestart met de cursus.

Vier van de vijf groepen waren gemengd, wat betekent dat er zowel vrouwelijke als mannelijke deelnemers waren én dat de groepen bestonden uit deelnemers van diverse culturele achtergronden. Uit een eerdere evaluatie bleek dat deze gemengde groepen tot een verrijking en verdieping van de cursus leidt.

inhoud

In de cursussen kwamen alle aspecten van taalverwerving aan bod: zowel lees- en schrijfvaardigheden als spreek- en luistervaardigheden. Daarbij lag het accent op de laatste twee vaardigheden. Daarnaast werkten de deelnemers aan wat kan worden genoemd: beter voor jezelf zorgen en meer zelfvertrouwen kweken.

resultaat

Een aantal deelnemers die het spreken 'eng' vonden of onzeker waren hierover, durfden na de cursus meer te praten, door het oefenen en de feedback die zij kregen. De woordenschat van de deelnemers is groter geworden, de kennis over de werking van het menselijk lichaam is toegenomen én er is sprake van een beginnend bewustzijn dat men zelf invloed heeft op de eigen gezondheid.

De deelnemers hebben verschillende vragenlijsten ingevuld en een gezondheidsvaardigheidentoets gedaan. Bovendien heeft Mediad een onderzoek uitgevoerd onder de deelnemers. In totaal hebben 61 deelnemers de taaltoets ingevuld en hebben 53 deelnemers de gezondheidsvaardigheidentoets gedaan. De hoeveelheid vragenlijsten is zowel door de deelnemers als door de taalvrijwilligers en preventiedeskundigen als storend ervaren.

De respondenten ervaren een forse verbetering van hun gezondheid en een kleine verbetering bij hun angst- en depressieve klachten. Trainers signaleren dat het zelfvertrouwen is toegenomen. Ze zien ook bij de meeste deelnemers verbetering in de taalvaardigheid, met name bij de deelnemers die heel laaggeletterd waren.

Het gemiddelde rapportcijfer van alle deelnemers is 9,1. 82% van de respondenten noemt de bijeenkomsten (heel) goed, 85% noemt de begeleider van Indigo Preventie (heel) goed. Ook 85% van de respondenten zou het project aanraden aan anderen.

vrijwilligers

De taalvrijwilligers speelden een belangrijke en intensieve rol binnen de begeleiding van de deelnemers. De taalcomponent is in zestien lessen door de taalvrijwilligers verder behandeld en daar waar mogelijk verdiept. De vrijwilligers zijn bij alle bijeenkomsten aanwezig geweest en zorgden voor de taalondersteuning tijdens de lessen van de preventiedeskundigen. De taalvrijwilligers hebben allemaal deskundigheidsbevordering gekregen over het gehanteerde lesmodel en zijn getraind in het verbeteren van de taalvaardigheid van de deelnemers. Binnen het project waren elf vrijwilligers actief. Ook kregen zij de deskundigheidsbevordering van Indigo Preventie met betrekking tot Psycho-educatie voor de doelgroep. Bovendien is er in de loop van het project tweemaal een intervisiebijeenkomst en een eindevaluatie geweest. De taalvrijwilligers hebben zich gedurende het project verder ontwikkeld.

De trajectcoach van LOV heeft, met ondersteuning van de taalvrijwilligers, de intakes van de deelnemers gedaan en de organisatie van de groepstrajecten plus de ondersteuning van de vrijwilligers.

conclusie

Binnen het project *Goed Gevoel en Nederlands* is door iedereen hard gewerkt aan het realiseren van de doelen. Door deze inspanning lukte het om veel deelnemers te bereiken. Bij minstens 80% van de deelnemers verbeterde de taalvaardigheid, waardoor zij zelfstandiger kunnen handelen in concrete situaties in het dagelijks leven en specifiek op het terrein van de (psychische) gezondheidsvaardigheden.

De deelnemers beschikken na de cursus over meer zelfvertrouwen om zelf ook proactief met hun welbevinden, zowel lichamelijk als geestelijk, aan de slag te gaan.

Werving en training vrijwilligers

De taalvrijwilligers van Stichting LOV waren betrokken bij verschillende projecten. De Taalvrijwilligers hebben zich ingezet voor het project *Goed Gevoel en Nederlands 2017*, *Taal Achter de Voordeur 2017*, Groepstaallessen in de Essalam Moskee 2017 en *Buurtvaders Betrokkenheid 2017*.

Deskundigheidsbevorderingsbijeenkomsten voor de taalvrijwilligers

In 2017 hebben taalvrijwilligers verschillende vormen van deskundigheidsbevordering gevolgd. Waaronder de training verzorgd door Moetd in het kader van de laagdrempelige aanpak van Schadelijke Traditionele Praktijken en Verborgen Vrouwen. De taalvrijwilligers van Stichting LOV die actief zijn binnen de trajecten Taal achter de Voordeur en de taalvrijwilligers die het laagdrempelig bespreekbaar maken van taboe-onderwerpen voor verschillende groepsbijeenkomsten verzorgden, volgden deze training van Moetd.

De training biedt handvatten en maakt duidelijk wat we verstaan onder Schadelijke Traditionele Praktijken en Verborgen Vrouwen. Welke traditionele praktijken zijn dan schadelijk en voor wie? Hoe kunnen we dit bespreekbaar maken? Welke vormen van verborgenheid bestaan er binnen de groep Verborgen Vrouwen? Hoe kan je als taalvrijwilliger die achter de voordeur komt, ondersteuning verlenen in het verbeteren van de zelfredzaamheid van de deelnemers? Wat is signaleren bij Schadelijke Traditionele Praktijken en Verborgen Vrouwen en welke stappen kan je dan doorlopen om ondersteuning en hulp te bieden? Kortom een zeer waardevolle training voor onze taalvrijwilligers.

In het voorjaar 2017 heeft Stichting Lezen en Schrijven op ons verzoek een Taalvrijwilligerstraining verzorgd van vier dagdelen. Deze zeer goed bezochte training bestond uit de onderdelen Lezen, Schrijven, Luisteren en Spreken. Dezelfde training is gevolgd door taalvrijwilligers in Vlaardingen in het najaar van 2017.

Ook in het voorjaar is er een training geweest over het geven van conversatieles. De nadruk lag hier op het leren activeren van mensen tijdens de les om te spreken.

Op 12 en 13 juni 2017 zijn er Taalvrijwilligerstrainingen gegeven op de locaties Noord en Zuid. Twee onderwerpen zijn benadrukt bij deze training; enerzijds de didactiek van taal en anderzijds intervisie. Taalvrijwilligers hebben hierdoor meer handvatten om taalles te geven. Ook was het erg prettig om ervaringen uit te wisselen.

In samenwerking met Stichting Bij Corrie hebben vrijwilligers van Stichting LOV de cursus 'Met Kennis Van Zaken' gevolgd. Deze driedelige cursus werd verzorgd door Indigo Preventie en ging over het herkennen van en de omgang met psychische problemen. Dit is van belang omdat psychische problemen bovenmatig voorkomen bij de doelgroep waar onze taalvrijwilligers mee te maken hebben.

Stagiaires

Vanuit het project Taal Dichtbij Werkt 2017 heeft Stichting LOV twee stagiaires begeleid. De bijdrage van de beide stagiaires was uitermate waardevol. Vooral omdat de stagiaires ook veel kennis van de doelgroep van Stichting LOV hebben. Eén stagiaire heeft een Marokkaanse achtergrond en de andere stagiaire een Syrische achtergrond. Beide stagiaires blijven in 2018 actief als vrijwilligers binnen Stichting LOV.

Taalvrijwilligersmarkt in Centrale Bibliotheek

Op 24 oktober 2017 vond de Taalvrijwilligersmarkt plaats in de Centrale Bibliotheek van Rotterdam. Deze middag zijn er weer veel nieuwe contacten gelegd met nieuwe taalvrijwilligers. Enthousiaste taalvrijwilligers zijn belangrijk in de aanpak van taalachterstanden in Rotterdam.

Facebook en Kennisplein

Het LOV heeft een facebookpagina. Naast het uitwisselen van nieuws en leuke feitjes, is de facebookpagina ook bedoeld om als forum te dienen, zodat vrijwilligers ervaringen kunnen uitwisselen.

Het kennisplein van Stichting LOV is gehuisvest in het kantoor van LOV aan de 1e Pijnackerstraat 64. De vrijwilliger kan hier alle dagen van de werkweek lesmateriaal uitzoeken en/of vragen stellen aan de medewerkers over de taallessen.

Bijeenkomsten

Vrijwilligersbijeenkomst 30 november 2017

Op donderdagmiddag 30 november 2017 vond een gecombineerde vrijwilligersbijeenkomst van Stichting LOV en Stichting Bij Corrie plaats. Locatie was het Ambachtsplein op de begane grond van het pand aan de 1^e Pijnackerstraat. Een gastspreker vertelde over de rol van taal in haar leven en het belang van taalvrijwilligers.

De leuke en leerzame bijeenkomst werd afgesloten met een heerlijk buffet, gemaakt door de dames van het Ambachtsplein van Stichting Bij Corrie.

Anna Marie Hazenberg van Stichting LOV gaf vervolgens een workshop over de inzet van eigen creativiteit, improvisatie en actieve werkvormen, zoals Taal Ping Pong, Taalriedels en Taalraps die de vrijwilligers in hun taallessen kunnen gebruiken. De opgedane kennis kon meteen worden gebruikt in de lessen.

Kerstfeest

Stichting LOV, Stichting Bij Corrie en Tornante Trainingen vierden samen kerstfeest op donderdagmiddag 21 december 2017. Vrijwilligers, docenten, kantoorpersoneel en deelnemers waren aanwezig in de locatie Zuid aan de Riederlaan.

Toekomst Stichting LOV

Stichting LOV wil in 2018 haar basis verder uitbouwen met meer mogelijkheden voor taallessen aan huis en groepstaallessen. Zo kunnen zij deelnemers verder helpen met het verbeteren van hun Nederlandse taalvaardigheid en het volwaardig kunnen meedoen in de samenleving. LOV wil ook als gesprekspartner meedenken en meepraten over een passend taalaanbod in de stad Rotterdam, passend bij de behoeftes van de diverse doelgroepen en passend bij het beleid van de Gemeente Rotterdam en eventuele fondsen. Samen kunnen we van elkaar leren!

Contact:

Stichting LOV
1e Pijnackerstraat 64
3036 GK Rotterdam
info@stichtinglov.nl
010-7420281
<http://www.stichtinglov.nl>
www.facebook.com/stichtinglov